

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A választói jog reformja.

II.

A választói jogosultság.

A gróf Andrássy által benyújtott választói javaslat egyik alapelvén, az *állandóságon*, rést ütnek a javaslat azon intézkedései, melyek szerint a középiskola négy osztályának az elvégzése két, a nyolc osztályú vagy ezzel egyenrangú képesítés pedig *három* szavazatra jogosít. Ezt multkori cikkünkben kimutattuk.

Más részről az állandóság elvének *túlhajtasát* látjuk mindazokban az intézkedésekben, melyek két szavazattal ruházzák fel a munkaadókat és az alkalmazottakat az alkalmazás hosszabb *időtartama* címén.

A javaslat 8. §-a szerint kettős szavazattal bír az a *munkaadó*, aki gazdaságában, ipari, kereskedelmi vállalatában, vagy háztartásban legalább öt év óta legalább egy, tizenhat éven felüli férfit (akár ugyanazt, akár más-mást) fizetés (bér) mellett alkalmaz;

továbbá kettős szavazattal bír az az *alkalmazott*, aki gazdaságban, ipari, kereskedelmi vagy más vállalatban, háztartásban legalább öt év óta ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett állandóan van alkalmazva; úgyszintén az az alkal-

mazott is, aki a fentebb említett minőségben legalább 3 év óta ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett van alkalmazva és a választói névjegyzékbe az e három évet megelőző naptári évben az öt évi alkalmaztatás alapján kettős szavazattal már fel volt véve.

Egyszersmindenkorra kettős szavazata van annak az *alkalmazottnak*, aki gazdaságban, ipari, kereskedelmi stb. vállalatban, háztartásban ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett legalább *nyolc* éven át van alkalmazva.

Ezek az intézkedések a munkásosztálynak adnak előnyt, de ennek az előnynek az értékét jelentékenyen csökkenti az a körülmény, hogy az említett intézkedések csak a legnagyobb nehézséggel vihetők keresztül, ha egyáltalában ki-vihetők.

A javaslat szerint azt a körülményt, hogy valaki gazdaságban, ipari, kereskedelmi, stb. vállalatában, vagy háztartásában legalább öt éven át egy tizenhat éven felüli férfit, mint állandó alkalmazottat tartott, megfelelő okirattal (pl. adó, iparhatósági, községi bizonyítvány, bejelentési hivatal tanusítványa, munkás- és cselédpénztár, országos betegsegélyező és bal-eset biztosító pénztár nyugtája) vagy megbízható és az összeíró küldöttségnek

vagy az előjáróságnak legalább egy tagja előtt személyesen ismert *két olyan tanuval* lehet igazolni, akiknek az igazolandó körülményről közvetlen tudomásuk van.

Ugyanilyen módon igazolandók az alkalmazottak szolgálati idejére vonatkozó s az illetőknek kettős szavazati jogot biztosító körülmények.

Tegyük fel, hogy ennek a bizonyítási eljárásnak a során nagyobb nehézségek nem merülnek fel. Mi lesz azonban akkor, ha majd igazolni kell azt is, hogy az alkalmazott nem rokona a munkaadónak; azután, hogy a munkaadó örökgyóójánál vagy jogelődjénél is már alkalmazva volt; hogy betegség miatt vált meg a szolgálattól, a betegség megszűntével azonban ugyanazon munkaadóhoz visszatért; hogy a munkaadó az alkalmazottat azonnali elbocsátásra jogosító okból bocsátotta el, vagy hogy az alkalmazott önként hagyta el állását?

Mi lesz majd akkor — ismételjük — ha ezeket a körülményeket is, a mint azt a javaslat megállapítja, igazolni fog kelleni? A lehetetlenséggel határos esetek fognak felmerülni, az összeíró küldöttség egy olyan feladat elé állítatik, melylyel nem lesz képes megbirkózni.

De tekintsünk el ezektől a nehézségektől és kérdezzük, hogy miért méltó

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Primicia Rómában.

A római magyar-német kollégium temploma szokatlan fényt öltött október 28-án. Megtelt a templom az intézet növendékeivel és az ájtatos hívek nagy számával. Respighi bíboros-püspök, a pápa vikáriusa a római egyházmegye kormányzásában, a nevezett római intézet 13 növendékét szentelte fel áldozópapokká. Voltak azonban még sokan, a kik a kisebb rendeket kapták fel csupán; lehettek összesen vagy nyolcvanan. Nagy szám ez a mi fogalmaink szerint, pedig még többen vannak a nagyhat szombatján a Lateráni bazilikában történő szentelések alkalmával, a midőn számuk meghaladja a kétszázötvenet.

A mi egyházmegyénkben is ott állott az oltár előtt egy levita, hogy felvegye a püspök-bíboros kezéből az egyházi rend szentségét. Miként nálunk, úgy ott is a hívek sorai közt találhatók a felszentelendők rokonai; de a mi levitánknak bizony nincsen ott senkije. Ugyan ki is jönne oda a messze hazából, a hazának Trencsén varmegyéjéből. Aztán ha tehetné... de az út, a fáradság és a szegény sors otthon marasztalják

a szülőt. De az ifjú lelke az oltár mellől messze száll ide e hazába, e hazának kicsiny falujába s a falunak egy kis faházába: az édes anya áldásért jön... Levelet kap az édes anya Rómából fiától. Olvassa, olvassa: kicsordult könyve reá a felelet. Már hogy ne adná áldását fiára! De aztán az anya is vágyik fia áldására. És ima száll a kicsiny faházból az égbe — s feleletül áldás az oltár mellől Rómából...

November 1-én volt első miséje a sz. Lőrinc bazilikában. Ugyan, miért épen ott? A védőszent iránt táplált hálados tisztelet vonzotta őt oda: szent István első vértanu sirján mutatta be a szent áldozatot. Manuduktora egy esztergomi papn. intézeti tanár volt; ministráltak pedig ketten: egy erdélyi főúri származású és egy svajci növendék. Ez volt az egész assistentia. De közönsége is volt a templomnak. Ott volt erdélyi ministránsának édes anyja — a bérmafia, komái meg tanítványai. Tarka kép volt nagyon s mégis oly kedves az áldozónak: ájtatos lelkek, imádkozó kisszivek csoportja. És az oltár sz. áldozata felszállott az Ég urához. Siri esendben csak az imádkozó ajkak suttogása volt hallható. És az emlékezésnél két könyecsepe gördült alá a miséző arcán! Ugyan ki juthatott eszébe? Bizonyosan a távol magyar hazában levő övéi, a kik

nem lehettek tanui örömeinek. És azért mégis mennyi vigasztalás, mennyi öröm jutott neki azok részéről, a kik ezt a napot oly emlékeztetéssé tették a szeretet gyengéd figyelmével. Hazajövet reggeli várta az ünneplőket: majd öröm és sejtések között tartottak szobáikba. A mi primiciánsunk a hatodik emeletre igyekezett, mert ott volt szobája. Úgy gondolta, hogy a kiknek itt vannak a rokonai, azoknak az ajándékokból is bőven jut ki, de neki már az is kedves ajándék volt, a mit megjelenésükkel nyújtottak az ismerősök. De mekkora meglepetés éri, midőn szobájába ér! Fel volt diszítve. Térdeplője pirossal bevonva, azon sz. István emlék-reliquiája két gyertya között. Majd az asztalra tekint, melyen sok ajándék-könyvet talált. Mindmegannyi jele a szeretetteljes figyelemnek s azok között különös örömet szerzett neki erdélyi ministránsa édes anyjának szép ajándék-könyve. Valóban szép és a Jézustársasági atyák praktikus életfelfogásából eredő szokás az ott, hogy az ajándékokkal hasznos emléket iparkodnak nyújtani.

Épen gyönyörködik levitánk a szép ajándékokban, forgatja a könyveket, midőn kinyitlik szobája ajtaját és belép rajta a manuduktor az assistensekkel. Áldásért jöttek. Utánuk jöttek az intézet előjárói és a felszentelt tanárai és végre

ogelőnyre — kettős szavazatra — az a körülmény, hogy valaki öt éven át egy alkalmazottat tartott; vagy az a körülmény, hogy valaki egy munkaadónál öt éven át szolgált?

Az állandóság tulajdonságát ilyen messze menő jogkedvezményekkel jutalmazni nem lehet, mert akkor ez az egyébként fontos tulajdonság nem fogja szolgálni az állami és a nemzeti érdekeket, hanem egyenesen azok ártalmára lesz. A nagyobb ipari és kereskedelmi gócponton, a hol koncentrálna van a munkaadók és az alkalmazottak nagy zöme, az öt évi foglalkoztatás, vagy egy helyen való munkateljesítés, gyakori jelenség. A nagyobb gócpontok munkáseleme, állandó elem. De azért lehet-e mondani, hogy ez az elem az ő nagy tömegében — mert egyesekről nem beszélünk — bír azokkal a szellemi és erkölcsi tulajdonságokkal, melyek azt az állami és erkölcsi rend szempontjából megbízhatóvá tennék?

Ilyesmit nem lehet állítani s azért ezen a ponton is újra egy sötétbe való ugrást követnénk el, ha ezeknek az ismeretlen, vagy talán nagyon is, de nem előnyösen ismert elemeknek, a melyekről absolute semminő statisztikánk nincs, kettős szavazati jogot adnánk.

Egyébként az a nagy előny, melyet a javaslatnak az alkalmazás időtartamára vonatkozó intézkedései magukban foglalni látszanak, tisztán jogfelruházási szempontból is egészen más színben tűnik fel, ha meggondoljuk, hogy az a munkaadó, aki egy alkalmazottat, akár öt, akár egy, vagy kevesebb éven át tart, legalább 20 kor. állami adót bizonyára fizet, s ezen a címen kettős szavazati joga úgy is lesz. Sőt az ipari és gazdasági alkalmazottak nagy része is — és itt már igazán értékesebb elemmel van dolgunk — az ő kereseti adója révén (20 kor.) kettős szavazattal fog birni.

A kevesebb adót fizetők maradjanak

a nagyszámú vörösreverendás növendék. Mindannyian részesei akartak lenni az ünnepelt örömeinek, kegyelmének. És az ujmisésnek buzgó imája bensőséges halából és szeretetből fakadt. Kísérje Isten áldása a nevelés és tanítás atyamestereit, a kikkel szeretetben családtagnak érezte magát mindig; szálljon áldás a növendéktársakra, kiknek együttérző szívéből meg van győződve. És a távollévőkre is szálljon áldás, a kik hozzátartozói vér és érzület szerint; mert hiszen a könnyes szem ismét tanuja ezen gondolatának.

Az áldásosztás három napig tartott római szokás szerint és a második és harmadik mise szintén manuctorral történt. A másodikikat sz. Péter, a harmadikat sz. Ágnes sírján mondta. A gyermeki halás érzület még ott is megnyilatkozott, mert hiszen édes szülei védőszentjei ők.

És ünnepi lakoma nem volt? Dehogy nem és még milyen nagyszerű és érdekes. November elsején volt a nagy ebéd, a melyen a vendégek között megjelent a laibachi püspök is azon egyszerű oknál fogva, mert Rómában volt és két növendékét szintén akkor szentelték fel. A primiciánsok, mint ünnepelték éltek azon jogukkal, hogy kiki egy-egy vendéget hívhatott meg az ebédre. Így aztán a mi megyés primiciánsunk

meg az egy szavazattal bíró választók kategóriájában. Megfontolást érdemel azonban, vajjon nem lehetne-e ezeknek *családalapítás* címén kettős szavazatot adni? Ez mindenestre nagyobb garanciát nyújtó lekötöttség volna, mint az öt évi alkalmazás.

A néppárt felhívása. Az országos néppárti képviselők által közzétett felhívás, hogy a katolikusok a házassági állami anyakönyveket sem mint felek, sem mint tanúk ne írják alá, a tüntetés jellegével bír, sőt egyenesen azért tételt az közzé, hogy tüntetés legyen. A mikor a legfelsőbb bíróság mint a törvény legfőbb őre és végrehajtó közege, a törvény szellemével, kifejezett rendelkezéseivel, évtizedes törvénykezési gyakorlattal ellenkező ítéletet hoz, akkor helyén van a tüntetés — a jogrend mellett. A törvényellenes ítéletek egy jogállamban olyan abszurdumok, melyeket tűrni nem lehet és nem szabad. A legfelsőbb bíróság ítélete ellen nincs felelősség. Végzetessé válhatik ennél fogva minden hiba, melyet ez a bírói fórum evidens esetekben elkövet. Ugyan gyakorlatot honosíthatnának meg az ilyen ítéletek, mely a törvény által megállapított rendet teljesen felforgatná. Ezt lehetetlen megengedni. Az ilyen tévedések ellen csak egy remedium van: megnyilatkoztatni a jogérzést s érvényesíteni a legerőteljesebben a törvényben biztosított jogokat. Ezt akarja a néppárt, mely újra megmutatta, hogy van érzéke a törvényes jogrend iránt, van ereje és bátorsága a kulturharcos törekvések ellen állást foglalni.

A bélaudvarnoki választás.

A nyitrazsámbokrétai kerülethez tartozó *Bélaudvarnokon* november 26-án Nemcsék Ferenc kanonok elhalálása folytán megyebizottsági tagválasztás volt, a melynel a várakozás ellenére nem Steffel Ede esp.-plebános a *hivatalos* jelölt, hanem a dicstelenül elbukott szabadelvűpártnak egykori fő-ponense s jelenleg az alkotmánypártba menekült Blaskovics Gyula győzött.

Aki a viszonyokat nem ismeri, az kétségkívül vagy azt fogja gondolni, hogy Blaskovics a számbokrétai kerületben egy igen népszerű ember, vagy azt, hogy ott a néppártnak talaja nincsen, mert ott a választók szívvel-lélekkel mind alkotmánypártiak. Nohát, hogy minderről szó se lehet, ez iránt kötelességünknek tartjuk a t. közönséget felvilágosítani.

meghívta Rómában tartózkodó kegyesrendi görög tanárát, a ki latin beszédben köszöntötte fel a primiciánst. A háziszabályok tiltják ugyan a felköszöntöket, de ez esetben a klasszikus beszéd hatása alatt mindenki természetesnek találta a kivételt.

Ebéd közben az intézetben nevelkedett külföldiek száznál több sürgönye üdvözölte a primiciánsokat és egyben azokat, a kik ugyanazon a napon felveszik az intézeti vörös reverendát. Így aztán érthető, hogy november elseje minden évben nagy és kedves események napja a római magyar-német kollégiumban.

Ámde az ebéd után sem volt vége az ünnepelésnek. Este 5 $\frac{1}{2}$ órakor az intézetnek többi növendékei remek és változatos ünnepéssel tisztelték meg felszentelt és beöltöztetett társaikat. Hát az igaz, hogy a Jézustársasági atyák értenek a bensőséges szeretet nevelése mellett annak külső megnyilatkozásaihoz is. A testvéri együttérzés, az őszinte fogadtatás valóságos lebilincselő azokra az ifjakra, a kik oda mennek. Hét évig távol a hazától — elszomorító gondolat s azok a hét évet oly kedvessé, oly kellemessé tudják varázsolni, hogy rövid 2--3 évnek tűnik fel a hosszú idő.

Az első szent misének egész életre kiható,

A tisztesség úgy hozza magával, hogy a koalícióban levő pártok különösen a Felvidéken akár az általános, akár az időközi választásoknál egymásnak ellenjelölteket nem állítanak, sőt ha arra szükség van, egymást kölcsönösen támogatják. Ez ellen kivétel csak Markhot alatt történt, de lakolt is érte. Azt gondoltuk, hogy bukása után nem fog többé ismétlődni az a szemfényvesztés, hogy a *hivatalos jelölttel szemben a hivatalos apparátus a nem hivatalos jelölttel egész erővel támogatja*. De hogy a néppárt ebben is csalódott, bizonyíték reá a bélaudvarnoki választás.

A néppárt annak tudatában, hogy az ő jelöltje a hivatalos jelölt, azon hiszemben, hogy a Markhot regime alatt történt becsapás most teljesen ki van zárva, jelöltje ügyében absolute semmi agitációt se fejtett ki, (Azt elég rosszul tette. Szerk.) amit a hivatalos apparátus észrevén, Blaskovics javára egész súlylál ránehezedt a bizottsági tagot választó körre.

Hogy nem Blaskovics, hanem a hivatalos jelölttel szemben a hivatalos apparátus győzött, s hogy Blaskovics minő népszerű ember, ezt legjobban bizonyítja a múlt évi bizottsági tagválasztás, amikor saját fészkében Zsámbokrétán a zsidókon kívül egyetlen egy szavazatot se kapott. Tehát ki van zárva, hogy Blaskovicsnak akár népszerűsége, akár valami speciális érdeme vagy közgazdasági tevékenysége (Ez ugyan szépen fest. Szerk.) lettek volna az a vonzó erő, a mely a választókat feléje terelte.

De talán azt fogja mondani a hivatalos apparátus, hogy itt nem a személyre, hanem az alkotmánypártra volt tekintettel a választók többsége. No aki ilyen badarságot állítana, ezzel csak azt bizonyítaná, hogy a néppel nem érintkezik, következésképpen azt nem ismeri. A tót nép ismeri és szereti is a néppártot mint olyant, a mely őt keresztény hitében és gazdasági érdekeiben megvédi, s ha némelykor mégis megtörik a hűsége, ez azért van, mert szegény, nincs szervezve, mert fél a jegyző bosszujától (nehogy adóját felemelje) s mert a zsidó koreszmák a választáskor bőven juttatnak neki pálinkát, melytől ezt a népet visszatartani a legnehezebb feladatok egyike.

Ami az alkotmánypártot illeti, arról a tót nép csak annyit tud, hogy az nem egyéb, mint a régi liberális pártnak a folytatása, melytől jobban irtóztott, mint az ördögtől. Tessék akár merre menni, az alkotmánypárti urak a nép között találnak függetlenségi, néppártiakat, szociáldemokratákat, nemzetiségieket, de boccásák meg, alkotmánypártiakat nem találnak. *Jó lesz ezt el nem felejtetni!* Tehát teljesen ki van zárva, hogy az alkotmánypártnak a nem létező programja lett volna az a jegecesedő pont, a mely körül a bélaudvarnoki választók nagyobb fele csoportosult volna.

Talán lesznek olyanok is, akik, hogy a hivatalos pressiót tagadhassák, beismerik, hogy sem Blaskovics „népszerűsége”, sem az alkotmánypárt „vonzó ereje” nem voltak okai a néppárti jelölt bukásának, hanem oka volt Brueker Gyula, a bélaudvarnoki körjegyző, aki mindent elkövetett, hogy Steffelt megbuktassa, amiért neki

kedves emlékét betetőzte a szentséges Atyának áldása, a ki november 3-án fogadta az összes ujmiséseket külön kihallgatáson. Az a néhány buzdító szó, az az égből leesett áldás a szívek mélyén fog honolni mindenkor.

Igy festett a római primicia, vagy legalább is így kellett festenie, még ha szemtanuja nem is voltam, mert hiszen hiteles levél alapján irtam ezt meg a szives olvasóknak is kellemes okulására.

Julius.

Az otthon hagyott fringia.

Irtta: Griff Tódor.

A vármegye az őszi közgyűlés küszöbén állott. Lemezy Edmund alispánnak, a kisfrányai fedélcserép gyár igazgatósági elnökének nagy gondot okozott az alispáni jelentés elkészítése.

Tudván és tapasztalván azt, hogy könnyebb a fedélcserép gyár igazgatósági ülésén elnökölni, mint egy alispáni jelentés megszerkesztéséhez a direktívát megadni, nem is igen törte a fejét — ez úgy is kalaposnak való foglalkozás — a dolog felett, hanem az egészet rábízta hű embereire *Kiskalapács* Vincécskére, *Karczos* Kálmán főbíróra, a ki mióta Privigyén vadász formájú inast tartott s a annak németül adta ki parancsait, tekintély

nem tetsző, és öt tulkapásai miatt a felettes hatóságnál feljelentő jelöltet állított a néppárt. De ez sem áll. Igaz ugyan, hogy Bruckernek sok oka van Steffelre nehezíteni az ellene tett és bizony nem alaptalan feljelentések miatt — a melyekről a megyeházán tudomással bírnak, de az is igaz, hogyha az a bizonyos „szelid nyomás” Blaskovics javára nem érvényesül, Brucker dult-fült volna mérgében, de mint amolyan fogatlan róka ellenfelében kárt nem tett volna. A néppárt bukásáért azért se lehet Bruckert tisztára bünbaknak odaállítani, mert hiszen nemcsak az ő közséjei, hanem Szkaacsán és Hradistye is majdnem egészen Blaskovicsra szavazott, pedig, úgy tudjuk, hogy Balázsovicsot a szkaacsáni körjegyzőt Steffel Ede ellen bosszú nem vezethette, mert hiszen erre nem volt oka. *All tehát minden kétséget kizárólag, hogy a megye intézői a főispán háta mögött pactum ellenére ujomást gyakoroltak a számbokrétai főbíróra és ez ismét a jegyzőkre és az összes községi bírókra.*

Most már csak az a kérdés, mi indíthatta az alispánt és a megyei főjegyzőt arra, hogy Steffel Ede hivatalos jelölt ellen és Blaskovics Gyula a nem hivatalos jelölt mellett foglaljanak állást? Hogy ok nélkül nem tették, az bizonyos. Álljanak elő, a kik Steffel ellea a parancsot kiadták, mi kivetni valót találnak benne? Van egyetemi képzettsége, szép társadalmi állása és ritka műveltsége. Talán nem eléggé hazafias és magyar érzelmű? Ezt a legnagyobb ellensége: Brucker Gyula se vonja kétségbe. Avagy talán a darabont Csillaghyt installálta? És mégis, mintha hallanám, miként az alkotmánypárti régi liberálisok így suttognak egymás között: Steffel nem megbízható ember, nekünk nem egyetemi képzettség, műveltség, társadalmi állás, nem a hazafias magyar érzelmek a fő, hanem hamisítatlan liberális gondolkodás; holott Blaskovics, az már más, az ami emberünk, arra minden körülmények között számíthatunk, az ő multja, nekünk garancia arra, hogy ő most is az, aki azelőtt volt!!

A megyeházán delikát kérdések kerülhetnek szőnyegre, a mikor nekünk a főispánnal szemben is állást kell foglaljunk és így nem áll érdekünkben, hogy a néppárti megbízhatatlan elemeket még szaporítsuk. Igaz, a néppárt, ha ismét becsapjuk, felszisszen, talán lármázni is fog, de a béke kedvéért ezt a keserű labdacsozt is lenyelni (?) és tovább is hűsögesen kitart a koalícióban!

Az ilyen politikai szédelés láttára komoly megfontolás tárgya lehet az, vajjon érdemes-e a koalícióban a néppártnak még ezentul is megmaradnia, a vagy nem kívánja-e a pártbecsület, hogy az egész alakulással szakítsunk? Mit veszítünk, vagy mit nyerünk, ha a koalícióból kilépünk? A nyereséget vagy veszteséget erkölcsi tekintetben vesszük. Tehát mit nyert a néppárt a koalícióban? Absolute semmit. Elveit egy hajszállal sem hozta közelebb a megvalósuláshoz, de túrta ezt, mint a politikai helyzet következményét. S mit veszített? Elvesztette legalább egy időre mozgási szabadságát, felfüggesztette azt a jogát, hogy nyilvános kritikát gyakoroljon a közügyek vezetése felett és kockáztatta azt a nimbust, a melylyel a népnél bírt, mielőtt a koalícióba belépett volna.

Annyi bizonyos, hogy a bélaudvarnoki választás valóságos bomba Nyitramegye cseréplábu békéjére, a kedélyeket újra fel fogja zaklatni és a koalíció amúgy is laza kötelekeit még inkább meg fogja tágtítani, talán épen ott és akkor siettetni fogja a koalíció felbomlását, a hol és amikor a nemzetiségi és a hazátlan szociáldemokrata rohamok között legerősebbnek kellene lennie. A keresztény néppárt ezekkel szemben is sziklaszilárdan megáll, de az alkotmánypárt teljes bukását az összes hivatalos apparátus támogatása Markhotal együtt se fogja megakadályozni!

Tanulság a bélaudvarnoki választásból az, hogy a néppárt a zsidókból és a hivatalnokokból álló alkotmánypártban ezentul ne bizzék, mert az csak becsapására gondol; de el se bizakodjék, nehogy úgy járjon, mint ahogyan Bélaudvarnokon járt. Hogy is mondta Deák János gróf Andrassy előtt? Hogy Nyitramegyében még most is a darabontok uralkodnak! X.

Az OMKE kerületi közgyűlése Nyitrán.

— Saját tudósításunk. —

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nyitramegyei kerülete nov. hó 29-én vasárnap délután fél 4 órakor a nyitrai városháza nagytermében közgyűlést tartott. Nem lesz érdektelen, ha néhány szóval megemlítjük itt azokat az elveket, melyek az OMKE működését irányítják. Természetszerűleg helyeselnünk kell azt a törekvést, hogy kereskedőink érdekeik megóvása céljából olyan korporációkban tömörülnek, melyek együttes érvényesülésük előmozdítására vannak hivatva. Ánde az egyes osztályok társadalmi egyensúlyának biztosítása megköveteli, hogy céljaink szolgálataiban ne támaszkodjunk olyan kizárólagos eszközökre, melyek más osztályoknak, más néprétegeknek életfeltételeit sértik. Az OMKE kerületi közgyűlése ezen egyedül helyes és humánus felfogásnak épen az ellenkezőjéről győzött meg bennünket, s ez az, ami egy néhány megjegyzést szükségessé tesz.

Előre kell bocsátanunk, hogy az eléggé látogatott közgyűlés résztvevőinek 95%-a izraelita volt. Így könnyebben fogjuk megérteni az egyes felmerült kérdésekben nyilvánított felfogás alapmotívumait. Későn ugyan, de mégis hozzászóltak a vezetők a végrehajtási novella várható következményeihez. Bizony nagy baj az, ha egynemely kereskedő nem veheti ezután túlon túl igénybe a kisember hitelképességét. Nem fog annyi keresztény kispárás, kisiparos, munkás ezentul a

bukás lejtőjére jutni. S ez nagyon fáj a fenti 95 százaléknak. A koalíciós kormány tehát halálos ellensége a kereskedőknek, hogy ne mondjuk — nagyon klerikális. Gyűjteni kell tehát tagokat a Kereskedelmi Egyesületbe, hogy rövid idő mulva a tagok imponáló sokaságával arra kényszerítsék a mindenkori kormányokat és parlamenteket, hogy ezt az „üzletellenes” törvényt hatályon kívül helyezték. Jámbor szándék...

A koalíciós kormánynak a kereskedők ellen irányuló ellenszenvét azonban legjobban az adóreformjavaslat mutatja. E fölött már keserűen törtek pálcát a kifogástalan hozzászólók. Van t. i. az épen tárgyalás alatt álló adóreformnak a többi között olyan §-a is, amely leszállítja ugyan a kereskedők jövedelmi adóját az eddigi 10%-ról 5%-ra, de mi haszna, ha egyuttal egy másik § követeli, hogy a kereskedők napi bevételeikről pontos jegyzéket vezessenek s majd ennek alapján lesz jövedelmi adójuk a jövőben kivette! Ez már igazán a sérelmek netovábbja! Ha ez a szerencsétlen § a parlamentben amúgy „meglepetés-szerűleg” megszavaztatik, nem lehet többé letagadni a tényleges jövedelem háromnegyedrészt, nem lehet ezentul a jövedelem-bevallásnál a honpöigári becsületszót a nadrágzsebben hordozni! Olyan gravámen ez, mely ellen fejet fejbe, kezét kézbe, lábat lábba kell tenni s így küzdeni ellene együttes erővel. A kereskedői tisztesség — melylyel pedig ugyancsak hólabdáztak a közgyűlés szónokai — ilyen rúgkapalódzás mellett igen kétértékűvé válik. Az OMKE a kormánynak ezen „merénylete” ellen a legelszántabb küzdelemre hívja fel Magyarország összes kereskedőit. Ez is jelelt valamit...

Szó esett a vasárnapi munkaszünet mikéntjéről is. Az OMKE természetesen állást foglal a teljes vasárnapi munkaszünet ellen, s csak részlegesen volna azt hajlandó elfogadni — ha már el kell fogadni. Ezen a ponton hihetetlen gyorsan esett át a közgyűlés. Mintha itt már az OMKE semmit sem tehetne a koalíciós kormány „barbarizmusával” szemben.

Sok bajt okoz az törvénygyártó mai kereskedő ellenes parlament az új perrendtartással is. Az adóst majd csak a lakhelyén fog lehetni perelni. Irtózatossérem! A perköltségek tetemes szaporítása, elmakacsolás stb. stb. le lesz véve az üzleti élet napirendjéről. Ez ellen még az ügyvédeknek is tiltakozniok kell! No meg nem áll az utolsó helyen — bár mi ott emlíjük is — a keresztény fogyasztási szövetkezetek óriási terjedése sem. Mi itt a teendő? Hogyan lépjenek fel ezek ellen?...? Ennyi bajt zúdit az izraelita

vármegyei adminisztrációban, legfőképe pedig Turul Pistára, a ki doktor, debatter és (az 1905-iki privígyei választás óta) delinkvens.

Három, d-vel kezdődő tulajdonság birtokában Turul Pista jól tud le- és eldobni, pl. sulykot; tud dákózni és mint csók-felolvasó tud dámázní.

Hát hogy ne tudná az alispánt megdolgozni és az alispáni jelentést kidolgozni!

El is készült a jelentés és remek volt. Kiskalapács Vincécske lelkenedve vitte fel az elabórátumot az alispánhoz.

— Köszönöm, köszönöm Vincécském — no majd áttanulmányozom a jelentést, azután magamhoz kéretlek benneteket és megteesszük rajta az utolsó simitást...

Erre aztán kezébe vette a füzetet és kezdte betűzni. Az első oldallal annyira meg volt elégedve, hogy nem is ment tovább, hiszen kitűnő kezdetnek csak ugyanolyan lehet a folytatása. Ezt Kisfrányán is tudják.

Elővett egy kis szivardobozt, rágyújtott egy harisnyakötős finom havanára, azután becsengette a hajduját.

— Menj, hozz 5 darab ötöst, azután menj el Kiskalapács, Karczos és Turul urakhoz, hogy 1/212-re kéretem őket, sziveskedjenek ide fáradni. Az inas távoztával ilykép morfondírozott magában:

— Öt ötös: elég lesz, Karczos nobilis gyerek, egynél több szivart nem szokott elfogadni...

A három tisztviselő pontosan állított be s miután elhelyezkedtek és rágyújtottak, az alispán elővette a jelentést és néhány bevezető szó után olvasni kezdte.

— Fiúk! Kitűnően adtátok vissza a gondolataimat. Igazán magam sem tudtam volna ezt jobban megcsinálni. Olvassa:

— A törvényhatóság területén előforduló eseményekről az 1886. évi XXI. t.-c. 68. §-a (csodálkozó arckifejezések) értelmében jelentésemet a következőkben terjesztem elő. (Éljenzés).

— A vármegyei építkezés dolgában jelentem, hogy a pinchelyiségek elégteleneknek bizonyulván, megbővítették... (Nagy tetszés, Karczos Kali megreszeli a torkát)

— Az érsekújvári járási főszolgabírói hivatal székhelyét Nagysurányból Érsekújvárra már áttette... (Álmélkodás és taps).

Felvirradt azután a nagy nap. A jelentés a közgyűlés elé került, még pedig az ügyrend szerint a délutáni ülésen.

Mindjárt az általános résznél szót emelt Köves Gyula.

— Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Mégis csak furcsa és énbennem s azt hiszem a

törvényhatósági bizottság számos tagjában megütöközt keltett az a hallatlan felületesség, melylyel az alispán úr a jelentés általános részét megszerkesztette. Méltóztatnak tudni, hogy a közel multban két hazafias ünnepély tartatott a vármegye területén. Mind a kettő a dicső fejedelem és szabadság hős II. Rákóczy Ferenc emlékével állott kapcsolatban. A vármegye közönsége joggal el várta volna az alispán úrtól, hogy ezen kegyeletes tények felett nem fog hallgatagon átsiklani. (Viharos kiáltások az ellenzék sorában: Úgy van! Úgy van! Az alispán nem is tudja, hogy mi történik a vármegye területén!)

Ekkor Turul Pista tekintetével néhány vilámot küldött a hátsó sorok felé, a hol az alispán berendelt emberei állottak sűrű tömegben.

Az ellenzék zaját csakhamar túlharsogták Lemezy hadának harsány kiáltásai: Éljen! Éljen az alispán! Halljuk az alispánt! Hall... ill... ju... u... u... k...

Lassan, méltóságteljesen emelkedik fel helyéről Lemezy. Nem trémáz, nem szepeg, mitől is szepegne, hisz itt vannak az emberei. Hogyan fognak azok most tapsolni és eljenezni!

Alispán Úr! Provocatus lude!.. sügja neki Turul Pista kedveskedve.

— Tudom, sok lúd disznót győz, de nem

kereskedőkre az átkos koalíció! Valami bűvös erő mozgatja a honatyák többségének politikai álláspontját. Nem is meri a közgyűlés elgondolni, mi lehet az a bűvös impulzus? Megmondjuk nekik: a tisztesség... — Volt a nevezetes közgyűlésen 4—5 katolikus kereskedő is. Ezek bizonyára azzal a benső meggyőződéssel tértek onnan ott-honukba, hogy az OMKE-ből manap lehetetlen bevezetni abba a révbé, a hol a kereskedői érdek, az üzleti realitás és a társadalmi jólét szempontjának zavartalan összhangja fellelhető lenne.

H.

Ujdonságok.

Pápai ünnepély a nagyobb papnevelő intézetben. A nyitrai nagyobb papnevelő-intézet Magyar Egyháziroldalmi Iskolája X. Pius pápa ő szentsége aranyimése alkalmából 1908. évi december hó 8-án diszgyűlést rendez, melynek tárgysorozata a következő:

1. Pápai Hymusz. Dusinszky Lipóttól. Előadja az énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Pápay Ernő, IV. é. h. h. az Egyháziroldalmi Iskola elnöke. 3. Intermezzo Sinfonico. Részlet Mascagni Cavalleria Rusticana c. operájából. Hegedűn játszik: Dubik Pál, Kianicska József, Rektory Gyula, Martiss Zsigmond, Laktisz Pál, Domcsék István és Simek Lajos papnövendékek. Zongorán kíséri Dusinszky Lipót karnagy. 4. Hódolat. Lévy Mihálytól. Szavalja Misik Ágoston, III. é. h. h. 5. Salve regina. Kellertől. — Előadja az énekkar. 6. Egy fényes lap hazánk történetéből. Az Egyháziroldalmi Iskola tagjainak pályanyertes dolgozataiból összeállította és felolvassa Dubik Pál, IV. é. h. h. 7. Molto Lento. Rubinsteinertől. — Játssza a zenekar. 8. A Szeplőtelenhez. Baán Aladártól. Szavalja Bartacsék Ferenc, II. é. h. h. 9. Scherzo. Schubertől. — Játssza a zenekar. 10. Zárószó. 11. Védőm az Úr. XII. Zsoltár, Schubertől. — Előadja az énekkar. — Kezdeté délután 5 órakor.

Mise a királyért. A király ő felsége császári trónra lépésének hatvanadik évforduló napján, dec. 2-án a nyitrai székesegyházban ünnepi szt. mise volt, melyet gróf Batthyány Vilmos koadjutor-püspök celebrált. Az isteni tisztelget a hatóságok fejei voltak jelen.

Kinevezések. A király Frankl Dezső érsekújvári aljárásbírójáról járásbíróvá; Gramling Kornel zombori alügyészt lapunknak egykori jeles tollú munkatársát, ügyészsze; Griell Jenő és Dobák Géza nyitrai kir. törvényszéki bírákat a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírákká kinevezte. — A vallás és közoktatásügyi miniszter által Brucker Ilona okl. kisedővónó a nagytopolcsányi állami kisedővónóhoz kisedővónóvá lón kinevezve. — A vármegye főispánja az alsószőlősi állami elemi népiskola gondnokságához taggá Jakubovics János felsőszőlősi plebánost; a kúnióhoz elnökké dr. Conrad István kúnió nagybirtokost, tagokká pedig Söbert István szeniczi ügyvédet és Orgonik János kúnió földbirtokost; az

hagyom magam... sügja vissza fölényes mosolylyal Lemezy.

— Mélyen Tekintetes! Bizottságilag tisztelt Törvényhatóság! Itt kifogásoltatott, hogy én a Rákóczy ünnepélyek felett átpislogtam... (Falrengető kacagás az ellenzéken) akarom mondani átsiklottam... (Viharos éljenzés a mezei hadaknál).

— Én merek hivatkozni arra, hogy az én őseim jó kurucok voltak; közülök nem egy küzdött Rákóczy táborában... Meg van még most is az a fringia, melylyel őseim harcoltak... (Szűnni nem akaró éljenzés a hátsó sorokban).

(Leszálló hangon): No de kár, hogy otthon hagytam!... Megmutathatnám!... (Frenetikus és orkászserű taps hátul)

Egy tömzsi, piros képű úr odaszól a szomszédjának:

— Mi a frányának tapsolunk, hiszen azt mondta, hogy otthon hagyta fringiját? Ez csak nem megtapsolni való!

— Hát hiszen, ha itt volna a fringija, nem kellene tapsolnunk... Nem érted fei?!

— Úgy igen. De akkor mondjuk meg neki az ülés után, hogy máskor kösse fel a fringiját.

— Hum! Ha volna neki!...

onoriboz elnökké Leidenfrost Ernő sissói földbirtokost, tagokká pedig Biermann Ignác és Doval Mihály onori földműveseket kinevezte.

Hymen. Konrád Ferenc érsekújvári máv. ellenőr november hó 26-án esküdött örök hűséget özv. Ruman Alajosné úrnőnek Ipolypásztón.

Áthelyezés. A vármegye főispánja az alispáni hivatalnál alkalmazott Thuróczy János közigazgatási gyakornokot további szolgálattételre folyó hó 1-től a nyitrai járási főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 9-én (szerdán) d. e. 11 órakor, ezen bizottság erdészeti albizottsága ugyanazon napon d. u. 3 órakor s a vármegye állandó bírói választmánya szintén ugyanazon napon d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órakor a vármegyház irattári helyiségében a főispán elnöke alatt ülést tart.

Az esztergomi egyházmegyéből. A központi nyugdíjbizottság november 24-én tartott ülésében javaslatba hozta, hogy Boltzár Boldizsár volt kopcsányi plebános évi 1550 kor.-val; Chmela József volt vágmedencei esp. plebános 2020 kor., Doroványi Berchtold volt vágóczyi h. plebános 1400 koronával, Sztopka Modeszt Mihály volt felsőszőlősi adminisztrátor 1420 koronával nyugdíjaztassék. Ronchetti Antal rohói h. plebánost a bizottság a lelkészkedő papság sorába visszahelyezte. — Az egyházmegye új autonómiai képviselő-jelöltjei közül eddig legtöbb szavazatot kaptak: Turi Béla az Alkotmány szerkesztője, dr. Machovich Gyula tadoskedi plebános és Palkovits Viktor gutai esp. plebános.

Egy tanár balesete. Benes István főgymnasiunai tanár mult hó 29-én egy szerencsetlen elesés következtében lábát törte. A szerencsétlenül járt tanár iránt általános a részvét, de megnyugtatólag hat az a körülmény, hogy a beteg gyógyulása gyorsan halad előre.

Plebánosi installáció. Ludvigh Gyula újonnan kinevezett moconoki plebánost mult vasárnap, november hó 29-én iktatták be javadalmába a plebániai hívek nagy részvétele mellett. A beiktatást dr. Bartosik Antal nyitrai kanonok végezte. Az ünnepélyen az új plebános volt boszáci hívei is képviselve voltak.

Választmányi ülés. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó évi december hó 7-én hétfőn délután 2 órakor Nyitra, az egyesület helyiségében Tóth-Vilmos utca 20 sz. I. em. ülést tart.

A nyitrai kulturház ügye. Nyitra megye őszi közgyűlése tudvalevőleg levette a napirendről a Nyitrai létesítendő kulturház ügyét, s annak újabb előkészítését rendelte el. Azóta a főispán közbenjárására az ügy rohamos lépéssel közeledett a megvalósulás felé, a mennyiben, mint a FMKE hivatalos Értesítőjében olvassuk, a vallás és közoktatásügyi miniszter a nyitrai közművelődési ház építésére 300,000 koronát hajlandó engedélyezni, olyképen, hogy egyszerre 50,000 kor. államsegélyt adna, a többit a vármegye, a város vagy a F. M. K. E. törlesztési kölcsönrel fedezné, melynek annuitásait a kormány fizetné.

A nyitrai ker. szoc. egyesület dec. 6-án, vasárnap d. u. 5 órakor gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Németország és Svajc vetített képekben, magyarázza Greschner János. 2. Szociális előadás az egyháztörténelemből, tartja Cserenyey István dr. 3. „Az öngyilkos” monológ szavalja Novotzky József. 4. „A fogházban” katonai bohózat egy felvonásban. Belépődíj nincs, ruhatári illeték 10 fillér.

Köszönetnyilvánítás. A nyitrai ker. nőegylet hálás köszönetet mond Boronkay Mária úrnő Oméltóságának 200 azaz kétszáz korona adományért. Az Elnökség.

A „Magyar Állam” megszűnt. A negyvenkét éves folyamat átélte Magyar Állam (Idők tanuja) régi katolikus napilap f. hó 3-án megszűnt. Anyagi nehézségek okozták, hogy a lapot lehetetlen volt fentartani. A Magyar Állammal, mióta a néppárt ellen állást foglalt, a mely állásfoglalás nem egy esetben egyoldalú, merev és igazságtalan volt, politikailag elvi ellentétben állottunk, de mindig elismertük, mert el kellett ismernünk, hogy a lap fel. szerkesztője Szemecz Emil, publicisztikai tudással, elsőrangú tollal szolgált a katolikus sajtó ügyét, mely körül elvitathatatlan, nagy érdemeket szerzett. Azért kétségtelen hasznára válnék ügyünknek, ha ezt a kitűnő munkaerőt továbbra is meglehetne tartani a kath. sajtó szolgálatában.

Megyebizottsági tagválasztás. Érsekújvárott, a naszvadi és gugi negyedben a nov. 26-án megejtett törvényhatósági bizottsági tagválasztáson ismét a már mult év őszén megválasztott tagok Ficza József és id. Török István választottak meg 85 szavazattal egyhangulag. Ellenjelölt nem volt.

Tanfelügyelői kirendeltség. Arról értesültünk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegye főispánjának és a vármegyei kir. tanfelügyelőnek előterjesztésére a szeniczi, miavai és szakolczai járások területére kiterjedőleg önálló tanfelügyelői kirendeltséget szándékozik szervezni, melynek székhelye Szenicz köz- ség lenne.

Tanítóválasztás. Nyitrazerdahelyen f. hó 3-án róm. katolikus kántortanítóvá tizenhárom pályázó közül Weber Ferenc bácsbokodi kitűnően képesített tanító választott meg.

Megjutalmazott cseléd. Bárány Anna Stummer Ágostné báróné belső cselédje, ki a bárónénál negyven éven túl megszakítás nélkül szolgált s jelenleg is ugyanott szolgálatban áll, a negyven éves hű szolgálati diszérémmel való kitüntetésben részesült.

Halál az alagutban. Érsekújvárról írják az alanti rémes esetet. Nádas István ácsi utászkatona be akart vonulni ezredéhez. Gyalog indult útnak és hogy ne kelljen nagy kerülőt tennie, az ácsi vámház mellett elvonuló alagúton iparkodott átmenni. Szerencsétlenségére az alagút közepén szembetalálkozott egy épen arra átrobogó gyorsvonattal, mely a megrémült katonát valósággal szétmarcangolta. Összeroncolt holttestem az érsekújvári közkórházba szállították.

Kath. népszövetségi mozgalom. A pöstyéni kath. Népszövetség vezetői a tagok számára a következő előadásokat tartották:

Sztollár Tamás káplán november 18-án az iskolában s november 20-án a munkásokban férfiak számára előadta: „A férfinak, mint katolikusnak, mint munkásnak s mint családfőnek a kötelességeit,” asszonyok számára pedig nov. 19-én az iskolában s nov. 26-án „A nő hivatását.” Smeringa Géza kántortanító nov. 25-én az iskolában s nov. 27-én a munkásokban előadást tartott „A szövetség hasznáról.” Práznovszky József plebános decz. 2-án az iskolában Nyitra-megyét ismertette s ez előadását decz. 4-én megismételte a munkásokban. A Népszövetség ifjúsági tagjai számára pedig nov. 29-én Fleischer János káplán „Az illemről tartott előadást.

Öngyilkosság a sineken. Fekete József nyitrai méntelepi közhusár mult hó 30-án d. e. 1/2 11 órakor, a helybeli állomásról Nagyatolcsány felé robogó személyvonat kerekei alá vetette magát, hol rögtön halálát lelte. Holttestét az üregi-úti vasuti őrházról a temető hullaházába vitték. Az öngyilkos huszárt tette elkövetésére — mint hirlik — felebbvaló altisztjei rossz bánásmódja ragadta. Temetése szerdán délután ment végbe a honvédsapátkórház hullaházából. A szerencsétlen véget ért huszárkatonát összes bajtársai kísérték ki utolsó útjára.

Zászlós. A király 1908. évi november 13-án Wienben kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a hadapród-tisztkezes rendfokozati elnevezés „zászlós”-ra változtassék át.

Ásványtermék-vállalat Nyitra. Mindennemű ásványterméknek termelése és feldolgozása céljából Nyitra új vállalat alakult Ásványtermék r.-t. nyitán. A társaság alaptőkéje 200,000 korona (400 db. 500 K. névértékű részvény). Az igazgatóság tagjai dr. Jelinek Miksa, Binetter Fülöp nyitrai, Zacharias Béla nagysurányi és Binitter Miksa kismányai lakosok.

Forgalomnak átadott vasút. A káprioriai márványbányák r.-t. által Nyitra-óvári és Nagylehota között létesített 8 k.n. hosszú iparvasutat a mult hónapban áadták át a forgalomnak.

A szegénysorsú tüdőbetegek javára „Csak egy virágszálat” jelleggel megindult országos gyűjtés igen sikeres befejezést nyert. Arról értesültünk, hogy nemcsak vármegyénkben, hanem városunkban is rendezni fognak a tél folyamán egy nagyobb szabású jótékony estélyt. Az estély sikerét azok vették kezükbe, a kiknek már neve garancia, hogy a nemescélra szép anyagi sikerű estély lesz, ezenfelül társadalmi életünknek egyik emlékeztető művészi sikere. Maga az egyesület országos központja, a szívósan fáradozó József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület is készséggel akcióba lép és a helyi rendezőseget támogatja abban, hogy előkelő művész vendégek lépjenek föl az emberbaráti célra.

Gazdasági előadások. A vármegye kigazdái mezőgazdaságának belterjesebbé tétele céljából a nyitramegyei gazdasági egyesület az év telén gazdasági előadásokat, illetőleg felolvasásokat rendez. Az előadások megtartását megkönnyítendő, az egyesület titkára egy 10-12 előadásra kiterjedő vezérfonalat dolgozott ki, mely már e hó végével kikerül a sajtóból. Tekintettel arra, hogy a vezérfonál nyomán az előadások minden nehézség nélkül megtarthatók lesznek, kívánatos volna, ha vármegyénk mennél több községében volna biztosítható ily előadások megtartása. — E célból kívánatos volna, ha mindazok, akik az egyesületet e nagy horderejű munkájában támogatni óhajtják, már most közölnék ezen szándékukat az egyesülettel.

Színészet Érsekújvárott. Szabadhegyi Aladár színtársulata f. hó 5-én kezdte meg előadásait Érsekújvárott. A társulat jó erőkből áll s a közönség széleskörű pártolásával dicsekedhetik.

A Benyovszky-emléktábla leleplezése Verbón. Szép és kegyeletes emlékünnepe volt a kis felvidéki városkának, a nyitra vármegyei Verbónak november 29-én. Az ünnepség keretében leplezték le hazánk nagy fiának, Benyovszky Móric grófnak emléktábláját, melyet a polgári iskola gondnoksága és tanári testülete állított a nagy magyar utazónak. Az ünnepségre érkezőket a vasúti állomáson nagy tömeg érdeklődő élén fogadta Bobok Géza községi bíró, a Benyovszky-emlékbizottság tiszteletbeli elnöke, Deák István polgári iskolai igazgató és Herzog Pinkász. A vendégeket a készen álló hosszú kocsisor élén lovas bandérium, a tűzoltóság és a zenekar vezette be a városba, hol tizenkét óraker kezdődött az ünnepély a Hymnus elnevelésével. Ennek elhangzása után Kovácsi Kálmán rákospatolai ref. lelkész lépett az emelvényre és zajos éljenzéssel és tapsal fogadott beszéd után a kerület orsz. képviselője és egyúttal a F. M. K. E. kiküldöttje, Rudnyánszky György mondott beszédet. Ezután lehullott a lepel a szép fehér márványtábláról. A felirat a következő szavakkal örökíti meg a nagy honfi emlékét: Verbó nagy fia, Benyovszky Móric gróf e házban született. Elt 1746—1786. Vér a hadverő és országalapító magyarok véréből. Edzett testtel, nagy lélekkel világhírű kalandokban állta az élet és csaták tűzét; úrnak született, volt a nemzetek meghittje, földönfutó rab, meghalt mint király. Minden idők csodatárára méltó férfiak vala. Verbó, a ki szülte, őrizd emlékét, hirdesd dicsőségét. 1908. XI. 29. — A leleplezett emléktábla az első koszorút a póstyéni „Rákóczi-asztaltársaság” képviseletében megjelent tagok élén *Visnyovszky* Rezső szép beszéd kíséretében helyezte el, melynek elhangzása után Lichtenstein Miksa vette át a Takarékpénztár részéről az épületen elhelyezett emléktáblát.

Versenyárgyalás só szállításra. A vágújhelyi sóhivatalhoz Máramaros Szigetről körülbelül 10,000 mm. sónak szállítására, úgyszintén a szállítványnak rendeltetési helyére a sókamrákba való behordása és máglyákba való rakására is a nyitrai pénzügyigazgatóság versenyárgyalást hirdet, mely a nevezett hatóságnál dec. 18-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Betörés a nyitrai megyeházán. Kauterek Lajos építész e hét folyamán feljelentést tett a nyitrai rendőrségnél, hogy 29-én éjjel ismeretlen betörők jártak a megyeháza épületének egyik irodájában és az irászatot alkulesccsal felfeszítve, abból 71 kor. készpénzt elloptak. A betörés elkövetésével két kőműves munkást gyanúsítottak, de mivel megmozgásuk alkalmával bűnjelre náluk nem találtak, szabadon bocsájtották őket. A nyomozás annyit kétségtelenül megállapított, hogy a betörést a helyzet teljes ismerői követték el. Ezért a vizsgálatot most az építkezésnél alkalmazott kiegészítő munkások között folytatják.

Nagy vadászszákmány. A Komjáthon báró Wodianer Albertnél nov. 23 és 24-én rendezett hajtóvadászaton, melyen *József* főherceg is részt vett, a két napon 4578 nyul, 197 folyó, és 13 őzbak esett el. A főherceg az első napon 401, a második napon 388 darabot ejtett el. A vadászaton a főhercegen és a házi úron kívül részt vettek még: *Vlassics* Gyula, *Perczel Dezső*, gróf *Wilczek Frigyes*, *Thuróczy Vilmos*, gróf *Nemes János*, gróf *Berchtold Kázmér*, br. *Révay Simon*, br. *Harkányi Frigyes*, *Bleiben Peter* lovag, *Rozmanth Alfréd* lovag, *Wachtler Lothár* lovag, *Turchányi Ödön*, *Pongrácz Kálmán*, *Dióssy Imre*,

Grosz Hugó jószágigazgató, *Wagner Géza*, ifj. *Thuróczy Károly*, *Frideczky Béla*.

Bende Imre püspök úr ő excellenciája mocsónoki vadászterületén november hó 23. és 24-én zajlott le vármegyénk egyik legsikerültebb vadászata. — Az illusztris vadászársaságnak ritka elvezetésben volt része a két napos vadászaton, amennyiben ez alkalommal 1465 darab nyul, 13 darab fácán és 2 darab őz, összesen tehát 1680 darab vad volt a vadászszákmány. — De nemcsak a szép vadászszákmány teszi e napokat emlékezetessé a vadászársaság tagjai előtt, hanem a szives vendégszeretet is, amiben az excellenciás házigazda képviselője *Jókay Géza* az uradalom köztisztviselőben álló főtisztje részesítette a vadászársaság tagjait. — Ugyancsak a nyitrai püspökségi uradalom *pustavogyeradi* területén november 30-án volt a körvadászati, melyen 8 puskás 366 nyulat és 2 őzet ejtett szákmányul. — Ritka szép eredménnyel végződtek a *tótmegyeri* vadászatok, melyek november 23-tól 28-ig tartottak. A házi gazdán *Károlyi Lajos* grófn kívül 6, a főúri társasághoz tartozó puskás 3400 drb. foglyot és 8150 nyulat, összesen tehát 11,550 drb. vadat hozott terítékre.

Negbüntetett gyógyszerész. A nyitrai kir. törvényszék *Török* Gyula galgóczi gyógyszerész 600 kor. pénzbüntetésre ítélte, mert egy beteg számára előírt gyógyszert tévesen szolgáltatott ki, minek folytán az illető beteg meghalt. A hol a vigyázatlanság ilyen végzetes következményeket okozhat, ott csak a kérlelhetetlen törvényszigor vethet gátat a tévedésből származható baleseteknek.

Betöréses lopás. Vályi Lajos, a nyitrai kir. törvényszék mellé kirendelt bírósági végrehajtó feljelentést tett a rendőrségen, hogy piaristautcai lakásába mult hó 28-án ismeretlen tettesek betörték és egy nagy ruhakosarat felszakítva, abból mintegy 80 kor. értékű ruha és ágyneműt elloptak. A feljelentő gyanúja először *Czifra Teréz* nevű cselédjére irányult, azonban a rendőri vizsgálat a gyanúsított cseléd bűnösségére nézve terhelő adatot találni nem tudott. A titokzatos betörés tetteseit nyomozza a rendőrség.

Elővezetés. *Pagács József* tornosi kőművest a nyitrai kir. járásbírósa ismételt megidézte tanukénti kihallgatásra. A gyakori bírósági idézések azonban nem törték meg a makacs tanu ellenállását, ki — állítólag az alacsony tanudij miatt — az idézéseknél eleget tenni mindannyiszor vonakodott. A bíróság végre is törvényadta jogával volt kénytelen elni és folyó hó 30-án a nyitrai csendőrség útján bekísértette az elégedetlenkedőt.

A póstyéni közúti villamos vasut ügye. A póstyéni fürdőnek az utóbbi években mindinkább fokozódó látogatottsága és keresettségére arra a gyakorlati gondolatra juttatta az érdekelteket, hogy az állomástól egészen a fürdőterületig villamos, esetleg motoros üzemű közúti vasutvonal létesítése érdekében mozgalmat indítsanak. A mozgalom értesülésünk szerint a kereskedelmi kormány részéről teljes elismerésre talált. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ugyanis *Uherek László* póstyéni lakos, vállalkozónak megadta az előmunkálati engedélyt a m. kir. államvasutak póstyéni állomásától kiindulól az Erzsébet-ut, *Ferenc* József-ut, *Király*-soron át és a *Rónai*-féle szálloda mellett elhaladva, a fürdői gyógyházig, továbbá az Erzsébet-utról elágazól a *Deák* *Ferenc* utcán végig vezetendő keskenyvágányú villamos, esetleg motoros üzemű közúti vasutvonalra. Eme nagyjelentőségű fürdőhelyiségünk fokozatos fejlődése érdekében a fenti cél szerű intézkedés valóban szükségesnek bizonyult.

A családi otthon védelme. A Homestead vagyis a Családi Otthon törvénytervezet megbeszélése végett m. hó 15-én délelőtt *Bodok* és délután 4 órakor *Pográny* község róm. kath. iskola helyiségében *Karsay* Imre helyi igazgató elnöklésével népszövetségi népgyűlés volt.

Karsay Imre az ülés megnyitása után előadta az egybegyűlt 80 népszövetségi tag előtt, hogy egy törvénytervezet készült az úgynevezett homestead, vagyis „a családi otthon” védelme érdekében.

Az igazságügyi miniszter ugyanis a legjobb szándéktól vezéreltetve azt akarja törvénybe iktatni, hogy a kigazda 8000 korona értéket meg nem haladó ingatlanát a hitelezők el ne vehessék, de viszont a családi otthon tulajdonosa se terhelhesse azt meg, arra kölcsönt ne vehessen fel.

Elvi szempontból véve ez csakugyan ideális állapot lenne, de gyakorlatban szinte kivihetetlen, mert akkor szorítaná meg a kigazda hitelét, mikor éppen arra a legnagyobb szüksége volna, pl.

ha testvéreit ki akarná elégíteni, ha leányát kiházasítja, ha egy-két hold szántót vásárol, ha elhullott lovát vagy ökrét pótolnia kell, a mit csak egy új kölcsön igénybevételével fedezhet: az ingóit az új végrehajtási törvény úgy is mentesíti, szükséges, hogy maradjon a kigazdának egy kis ingatlana is, melyet válságos időben meg is terhelhet.

És ha latba vesszük az előnyöket a hátránnyal, úgy tényleg több kárt szenvedne a kigazda a hitel megvonása, mint a 8000 koronáig terjedő ingatlana mentesítésével.

Több érdekes felszólalás után az elnök indítványozza, hogy irjanak fel a kigazdák az igazságügyi miniszter úrhoz és köszönjék meg a jó akaratú figyelmet és kérjék meg, hogy a Családi Otthon védelmét csupán a lakóház és a hozzátartozó belsőségre legyen kiterjesztve, hogy így ha bármilyen tékozló is lenne a család fenntartó, a házat és a belsőséget el ne adhassa és így a családnak a valódi családi otthona lenne biztosítva, — melynek egyhangú elfogadása után *Karsay* Imre a tagok öröme a népszövetségi nap-
tárakat kiosztotta, és a gyűlést befejeztnek jelentette ki.

Véres verekedés. A puchói botgyár egyik munkásépületében a napokban véres verekedést rögtönöztek a gyárban alkalmazott morva munkások. A magyar és morva munkások t. i. már hosszabb idő óta torzalkodnak egymással nemzetiségi ellenszenvükből kifolyólag. Az ellenségeskedés végre is oly feszült viszonyba hozta a munkásokat, hogy e hét hétfőjén *Konyarik Pál* mintegy tíz társával megtámadta azon lakhelyiségeket, melyekben az idegen munkások laktak. A verekedés annyira elfajult, hogy mindent törvözva rontottak egymásnak az elkeseredett alkalmazottak és a csendőrségnek kellett közbelépni. A trencsényi kir. ügyészeg megindította a verekedést kezdeményezőket ellen a vizsgálati eljárást.

**A nyitra-vevrebély-lévai helyi-
érdekű vasut ügyében** a bars megyei érdekeltség november hó 3-án Nagykálnán értekezletet tartott. Bár csak közelebb jutna már a megvalósuláshoz ez a fontos ügy, mely Nyitra megyének egyik igen virágzó gazdasági vidékét is a legnagyobb mérvben érdekli.

Megfagyott úrinő. A trencsényi Hala-
lovka dűlőben, a szántóföldeken egy hóval borított női holttestet találtak. Csakhamar kiderült, hogy az illető úrinő, a trencsényi kir. tanfelügyelőséghez beosztott *Szalai* *Imre* tollnok 70 éves anyósa, a kin az utolsó időben aggkori gyengeelméjűség jelei mutatkoztak. Hozzá tartozói kerestek mindenütt az eltűntet, ki a hegyek között barangolva, a nagy fáradtságtól kimerült és megfagyott.

A Petőfi-ház. A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi ház és ereklyemúzeum könyvtárának berendezése. A művészi kivitelű szekrényeket egyenesen a Bajza-utcai Petőfi-házba vitték, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak *Kéry* *Gyulának*, a Petőfi-társaság titkárnak felügyeletével. Az újalakítás befejezése után *Ernst* *Lajos*, a Petőfi-múzeum igazgatója, nyomban megkezdi a berendezést és a nagybecsű ereklye tárgyak elhelyezését. A Petőfi-múzeum fenntartási céljára rendezett sorsjáték 1 koronás sorsjegyeinek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. A miut értesülünk, vármegyénkben is erős akció készül. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi-Társaság mielőbb átadhassa rendeltetésének. Az egy koronás sorsjegyek megrendelhetők a Társaságnak Budapest, IX., *Baros-tér* 2. szám alatt lévő irodájában.

Megtámadott kocsis. *Nagy* *Lajos* nyitrai kocsis, amint szekerevel az üregi-úton át iparkodott, f. hó 29-én estefelé három nyitrai csavargó megtámadta és szekereiről lerántva, agyba-főbe verte. A rendőri vizsgálat csakhamar kiderítette a tettesek kilétét *Szivák* *János*, *Gabula* *József* és *Gajdos* *István* személyében, kiket egyik haragosuk játszott a rendőrség kezére.

Apró hírek. *Vojna* *István* párutcai csavargó a rendőrség előállította, mivel feljelentést tett ellene, hogy *Jambrikovics* *Mihályné* kárára 17 kor. készpénzt elloptott. A terheltnél elővezetések már alig találtak 1—2 koronát. Teljes beismerésben van. — *Markovics* *János* és *Gulás* *Jakab* nyitrai iparossegédek együtt mulattak 29-én *Ott* *András*, különben jónévű helybeli vendéglősnél. A mulatozók kedvét annyira elrontotta valamelyikük sértő kijelentése, hogy a nehéz borospoharrakkal koponyázó erőprodukciót rögtönöztek.

Gyilkos munkások. A Csacza és Trencsénrákó közti országút a minap borzalmas gyilkosság színtere volt. Tauszig szaniszlófalvi föld-birtokos kocsisa éppen hazafelé iparkodott szerén, a mikor egy munkáscsoport megállította és kérte, hogy podgyaszukat vigye fel kocsijára. A kocsis vonakodott a kérést teljesíteni, mire a munkások felbőszülve megtámadták és holtra verték. Holttestét az arra járók másnap verbefagya megaltatták az országút melletti árokban és a trencsénrákói községhez szállították. A gyilkos munkásokat csakhamar kézrekerítette a trencsényi csendőrs.

Halál a lakodalmon. A bars megyei Ebedec községben Kárlík János m. hó 22-én legifjabb fia lakodalmát ülte. A lakodalmi jókedv már a tetőpontra hágott, amikor a vendéglátó iparos hirtelen halála zavarta meg a násznép mulatozását. A hetven éves Kárlík János ugyanis ráparancsolt a muzikus cigányokra, hogy a legkedvesebb nótáját húzzák el. Az öreg Kárlík jókedvében táncra perdült s alig tette meg az első mozdulatokat, hirtelen összeesett és meghalt. A násznép jókedvét a váratlan haláleset azonnal lelohasztotta s mindannyian szomorú emlékekkel oszlottak széjjel.

Legény virtus. Ifj. Lukács András abalehotai lakos a múlt szombaton estefelé kissé jókedvében beállított Schlüssler Adolf ottani korezmahelyiségébe. Kévéssel utána Zobák Mihály földműves jött a korezmába s hozzáült Lukács András asztalához. A mint így együtt fogyasztották a kocsmáros borát, ifj. Lukács Andrásnak hirtelen kedve kerekedett birkozás rögtönzésére. Egymásután szólította párviadalra a korezma vendégeit, de senkit sem tudott közülök arra megnyerni. Duhaj kedvét a csendes iddógálás meg ezután sem elégítvén ki, birkozás hiányában sorra kezdte a korezmáros pálinkás palackjait törni, majd nekivetette magát a rozoga korezma-berendezésnek s mindent törve zúzva, a vendégeket verekedésre provokálta. A kocsmárosnak végre sikerült a jelen voltak segítségével a duhaj legényt kituzkolni a helyiségből, mire az kívülről az ablakokat bezúzta s ismét betörve a korezmába, folytatta bosszúkitöltését a még ép butorokon. Csak a községi bíró közbelépése szabadította meg a kocsmarost kellemetlen vendégtől. A sértettek bünyefnyitó feljelentést tettek ellene.

Szerencsétlenség egy vasuti átjárónál. Folyó hó 2-án éjjel a turócszucsányi vasuti átjárónál Humaj János és Humaj Bartalan veszteniezi gyümölcsárusok kocsijukkal éppen akkor haladtak át a nyitva felejtett sorompók között, micón a kassai vonat keresztülhaladt. A kocszi izze-porrá zúzódott, Humaj Jánost a vonat halálra gázolta, Humaj Bartalannak pedig bal-lábát és mellkasát ronsolta össze; ez utóbbit halálos sérüléseivel a tescheni kórházba szállították.

Szarvasmarha-díjazás. A nyitramegyei gazdasági egyesület a földművelésügyi kormány anyagi támogatásával Privigyén 1908. évi december hó 12-én, szombaton d. e. 10 órakor szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal számos díj kerül kiosztásra. A bírálatot a járás gazdaközönsége az állattenyésztési felügyelő közbenjöttével teljesíti. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kitűzött napon d. e. 10 órakor a privigyei vásártéren elővezettetnek. A megállapított díjak kiosztási tervét a bírálat bizottság szükség szerint módosíthatja. — A díjak azonnal a helyszínen lesznek kifizetve.

Színház.

A magyar nemzeti szellemnek művészi alakba öntése, amint ez a régi magyar színi irodalom termékeiben oly hathatósan sikerült, napjainkban csak igen gyéren talál mesterre, mintha a magyar lélek nyilvánulása egyáltalán nem is volna alkalmas arra, hogy azokat akár a szorosán vett költői, akár a szépprózai, akár pedig a drámai irodalom megörökítse. Így jut azután színpadunkra a romlott nyugati szellem; uralja olvasóinkat és színházlátogató közönségünket egyaránt.

Ez a körülmény valósággal gúzsba köti a megélhetésért küzdő színtársulatok működését, mégis az erkölcs joga, hogy a színművészet nemzetivé, nemesítővé és különösen jellemképzővé tétessék nagy fokban, lehet mondani az ő működésük irányán fordul meg. Ha színtársulataink vezetői ezt a magas elvet híven követnek, ha szem előtt tartanak nemzetünk művészeti érdekeit, bizony lehetne remélnünk, hogy a legújabbban e

téren is lábrakapott romboló célzatosság, amelyen gyorsan termő talajra talált, épügy, sőt fokozottabb gyorsasággal ki is fog pusztulni.

Szabó Ferenc színtársulata előadásainak sorozatát december 1-én kezdette meg általános érdeklődés között. Bemutatónál a tanítónő című színművet adták. A darab fogadtatása ezáltal egyáltalán nem, szereplőinek játéka pedig csak annyiban érdekel bennünket, hogy a most kezdődő évadban először léptek fel már a multból oly előnyösen ismert Szabó Ferenc és Sz. Hervai Erzs. Alakításuk művészetére, előadásuk kiválóságaira bizonyára alkalmunk lesz érdemesebb daraboknál rámutatnunk, ma inkább a társulat új s a nyitrai színpártoló közönség előtt még ismeretlen tagjai kötik le figyelmünket. Ezeket először a Nap és Hold c. operettben láttuk. Elismeréssel kell nyilatkoznunk itt elsősorban Tarnay Leona operette-énekesnő játékaról. A leleményes Manola szerepét valóban gyakorlatot precizitással játszotta, még elbájoló éneke valósággal elragadta hallgatóit. Nagy Gyula (Mignel) ugyancsak játéka könnyedségével, hangjának nem annyira erejével, mint inkább finom árnyalataival tűnt fel. Megemlítendő itt még Rátkai Sándor, ki Calabazas herceg szerepében minduntalan kiérdemelte a közönség tetszését Poxi Margit temperamentumos mozdulatai. Szentes János kedélyes alakítása tapsokat arattak. Ami magának a darabnak tartalmi értékét illeti, egyedül a zenei rész az, mely lekötöni képes a figyelmet, a szövegbeli fordulatokról csak annyit mondhatunk, hogy azok egymás hegyibe állított absurd ostobaságokban merülnek ki.

Csütörtökön Engel est Horst „A kek egér” című bohózata került színre. A francia modern vigjáték eme frivol alkotása a hihetetlen fokú erkölcsi romlottság szédületes útvesztőiben mozog. Perverz jelenetei, a felreverték nemtelen elkalauzása meg tudja valéunk értetni azt a rohamos hanyatlást, melybe az ezen darabban nyilvánuló ethikai szellem bele tudta sodorni az egykor nemzeti érzésben és erkölcsi felfogásban oly hatalmas Franciaországot. Határozottan el kell itélnünk az ilyen fajta daraboknak színe hozatalát. A szereplő művészek talentumát azt hisszük a tisztesség régióiból vett művek épügy ki tudnák domborítani, amint ezt a jelen szellemi termék színrehozatalánál láttuk. A főszereplők, mint Hervai Erzs., Tolnai Juliska, Fehér Artur, Rátkai Sándor, Szentes János és Vas Jenő elismerésre méltó buzgalommal igyekeztek feladatuknak megfelelni, amint ezt a mindannyiokuk szánt sűrű tapsok bizonyították. Külön meg kell itt emlékeznünk Garai Ilus takaros játékaról, kinek a hitvesi hűség szerepét igazi tehetséggel, gyöngéd mérséklettel sikerült betöltenie. Szabó Ferenc színtársulatáról már az eddigiek után is mint olyanról kell nyilatkoznunk, mely meglepően sok kiváló és gyakorlati erőben bővelkedve, valahára a komoly művészet reprodukálásával is vonzódást tudna gerjeszteni a közönség műizlésében — a szigorú erkölcs határain belül mozgó drámai termékek iránt. H.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

A Nyitramegyei Szemle nov. 29-iki számában „Előállított órásság” cím alatt megjelent híre vonatkozólag a következőket jelentem ki:

Nem való az, hogy bármi tekintetben is részese lennék az Antmann kárára elkövetett lopásnak és hogy a rendőrség engem kihallgatott, az pusztán Antmann Adolf besugása folytán történt, mert Antmann Adolf csak bosszúból és rosszakaratból szeretne nekem ütonútfélén ártani. Különben Antmann Adolfot rágalmozás és becsületsértés címén fel is jelentettem.

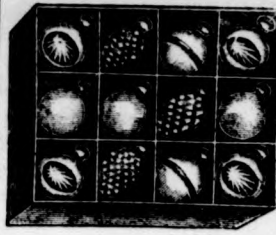
Hochberger Felix.

Telefon.

„Óda vágyom...” A költemény technikája ügyes, de a tartalma érzélgős. Az erotikus érzelmeknek is van jogosultságuk, de tiszta vénából kell eredniök. A mamája bizonyára nem engedné meg, hogy a valóságban is olyan folyást engedjen érzelmeinek, mint a minót a költeményben megénekelte.

Scipio Nyitra. Sorra kerül, csak egy kis türelmet kérünk. A bevezető részben azonban telet kell festenünk, tavasz helyett. Mert hogyan veszi ki az magát, ha a téli álom idején egy, különben szép tárcában így aposztrófáljuk a természetet: Tavasz van... minden ébred?! |

Legújabb üveg karácsonyfadísz !!

12 drb. válogatott, színes és ezüst üveg golyó és gyümölcs gondosan dobozba csomagolva a tárgyak nagysága és kivitele szerint K -40, -50, -60, -70, -80, 1.-, 1.30, 2.-, 6 drb. dobozban nagyobb kivitelben K -60, -80, -90. Összeállítások 24 drbból K -80, 1.-, 1.20, 36 darabból K 1.35, 1.60, 2.-, 48 darabból K 2.10, 2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80, 3.20. — 3 drb. üvegléggömb K -50. Karácsonyfa-angyalka K -40, -50, -60. Lametta (angyalhaj) arany vagy ezüst, borítékunkint K -06. Díódrót (csemegétartó) 100 drb. K -20. Karácsonyfa gyertyácskák 24 drb. dobozban K -50, -60, nagyobbak 15 drb. dobozban K -58, -75. Gyertyatartók tucatanként K -50.

Szétküldi a pénz előleges beküldésével, 2 koronán felüli megrendeléseket utánvétellel, cs. és kir. **Konrad János** udv. szállító **Konrad János** kiviteli háza, Brúx 2112. sz. (Csehország). Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve. Magyar levelezés. 144. 5-6.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámított váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Győri országos cipészkiállítás aranyérem.	Csernyák József
cipész-üzlete	Nyitrán, Bottyán-u. 3.
Legelsőrangú férfi- és női-lábbeli készítmények saját személyes felügyelettel alatt. Gyermekcipők. Érzékeny lábakra külön figyelem fordítatik. Gyors és legszolidabb kiszolgálás. — Amerikai s más legújabb divatú facon. Raktár mindennemű kész férfi-, női- és gyermek-cipőkben is. Cipőkellékek, mint fűzők, cipőkenőcsök stb. jó minőségben, nagy választékban. Vidéki rendelések legpontosabban és jutányos áron eszközöltetnek.	Zsolnai iparképzési osztály.
Állami ezüst érem.	

Nyitra alvárosi közbirtokosság

tulajdonát képező „Nadró“ és „Davarsány“ erdőbirtokon, az ez évi forda szerinti vágásokban termelt:

204 farakás, 37 drb. hagyoncfa, 7000 csomó rözse és 900 csomó tövis, folyó évi december hó 10-én,

d. e. 9 órakor, a helyszínén tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverés a „Nadrói“ fa vágás területén 9 órakor veszi kezdetét és 10 1/2 órakor „Davarsány“-ban folytatódik.

Kelt Nyitrán, 1908. évi dec. 5-én.

Juhász Sándor,
közbirtokossági felügyelő.

162. 1-1.

Seilnacht József

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és kereszt-úti állomások stb. izléses készítése. Régi oltárok atalakitása és díszítése. Vázlatokat és költségelőirányzatokat díjmentesen küldök. **Polychromikus festészet!** Mindennemű tárgyak minden alakban tiroli iparjelleget szerint.

Németprónai templom főoltára 1907.

149. 7-52.

Alapított 1810.

Aubertein és társa

Chalons S/M. francia pezsgő gyár.

Egyedüli főraktár Nyitra és és vidéke részére

Einzinger József

fűszer és csemege keeskedőnél, mint főraktáros ajánlja eredeti gyári árban „Fleur de Eparnay“ pezsgőt, palackját 7 koronáért.

Alapított 1810.

31. 14-14.

Házi asszonyok részére

célszerű és közkedvelt **karácsonyi ajándék**

egy jó gázfőző

és egy szépen nikelizett

gázvasaló,

mellyel legolcsóbban főzhetünk és vasalhatunk.

Könnyű és tiszta kezelés, nagy kényelem!!

Olcsó árakon és nagy választékban kaphatók

a **Nyitrai Légszeszgyárnál** és **Braun lámpakereskedő urnál** **Nyitrán, Bottyán-utca 7.**

160. 2-4.

**Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-
eladási hirdetmény.**

A nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Soionis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fás és zöldoltványok

úgyis hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége
Tapolca (a Balaton mellett).

Mielőtt személy-, jelző- vagy építési iránt intézkednék, **KÖLCSÖN** kérvény díjtalanul prospektust **MELLER L. EGYED** BUDAPEST IX., Lónyai-utca 7. Telefon-Internetes 46-31.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyisintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 26-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanott egy fiú tanoncnak fejevetetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Ujdonság! Feltűnést keltő! Törvényesen védve!
Bejegyzett minta.

1. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfacsengő. Kifogástalan működésért jótállás. Legszébb és legújabb karácsonyfadísz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 3 gyertya melege a szerkezet lendítőkerékét mozgásba hozza és ezáltal a redőrsítt javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ezüstcsengést hallatnak, mely ifjat és öregot áhítatos karácsonyi hangulatba ringat. **Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 1 kor. 50 fill.** 3 drb. K 4.—, 4 drb. 5.20, 6 drb. 7.50, 9 drb. 10.80, 12 drb. 13.50, 24 drb. 26.50. Utánvételt 20 fillérrel több.

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, legegységesebb, legfinomabb nikelizett kivitelben, csavart haranglábakkal és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fényugyarakat löveinek széjjel, dobozban, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 2 kor. — 3 drb. K 5.50, 4 drb. 7.25, 6 drb. 10.50, 9 drb. 15.50, 12 drb. 20.25, 24 drb. 39.50. — Utánvételt 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőköböl egyenél több darabot rendel, 10 darab válogatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindenütt 10-12 fillérrel árussítják. — Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! — Rendelések idejekorán intézendők!

Gs. és kir. udv. szál. KONRAD JÁNOS, Brúx 2111. sz. (Csehorsz.)

Kérje nagy képes legújabb főárjegyzékemet 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,** melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetamokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Verebély Géza cég áruháza Nyitra.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár!

Alkalmas, hasznos, szép és jutányos ajándék tárgyak:

Női szörme készletek: sálók, kendők, selyemből, plüsből. — Női plédek gyapjuból. — Kötnyek dús választékban. Kötött figarók, gallérok és golfkabátok. Zsebkendők mindennemű kivitelben. — Selymek, bársonyok és különféle blúzkelmek.

Nagy választék asztal- és vássoneműekben. — Remek és feltűnő olcsó női ingek kézi himzéssel. — Férfi nyakkendőkben és kalapokban óriási választók, feltűnő olcsó árakban. — Téli kötött és bélelt bőrkecstyű különlegességek.

Kocsi takarók, teveször és plüsből. — Úri kocsi és utazó plédek. — Szivar-, cigaretta- és pénztárca ujdonságok. — Felső és alsó ruházati cikkek. Valódi amerikai sárcipők.

A cég t. vevői iránti figyelemből tisztelettel tudatja, hogy az összes voál, delén, zefir, batiszt és női kelme maradékokat, melyek megközelítőleg 3000 métert tesznek, **eddig sehol és soha nem tapasztalt mesés olcsó árakban bocsátja rendelkezésükre.** — Miután ezen maradékok iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik, úgy a t. hölgyközönség saját érdekében cselekszik, ha karácsonyi szükségletét, a most még **teljes választékból** fedezi.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 29—52.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a **SINGER-varrógépek** árusítottak.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a **SINGER-varrógépek** árusítottak.

Ővük ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüsti érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 43—52. CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipészmaster urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőroket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővéssű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.